

כניסת שבת: 19:09

יציאת שבת: 20:25

רבנו תם: 21:02

לקבלת העלון במייל:

sagifrenkel@gmail.com

לתגובות והערות:

שגיא 054-6868199

זה השער לה' צדיקים

יבואו בו

פרשת – פינחס

לֵכֶן אָמַר הָנִנִּי נָתַן לוֹ אֶת בְּרִיתִי שְׁלוֹם (כה, יב)

כתב רש"י: בדין הוא שיטול שכרו (במד"ר כא, א). ותמהו רבים, מדוע הייתי סבור לומר שאין מגיע לו שכר, במה שונה מצוה זו משאר המצוות?

עוד יש להבין דברי המדרש שהביא רש"י על הפסוק 'פִּינְחָס בֶּן אֱלֶעָזָר בֶּן אֱהֲרֹן הַכֹּהֵן' (כה, יא): "לפי שהיו השבטים מבזים אותו, הראיתם בן פוטי זה שפיטם אבי אמו עגלים לעבודה זרה, והרג נשיא שבט מִיִּשְׂרָאֵל. לפיכך בא הכתוב ויחסו אחר אהרן". ואין מובן מדוע ביזוהו, הרי סוף סוף הוא עצר את המגיפה, ואף מן הראוי היה שיגישו לו דורונות, ולא לבזותו.

ביאור נשגב מבאר בזה מרנא ה'חתם סופר' זי"ע, על פי מה דאיתא באבות דרבי נתן (לח, ג) כי כאשר הוציאו את רבן שמעון בן גמליאל ואת רבי ישמעאל להריגה, היה רשב"ג יושב ותוהה בדעתו ואומר אוי לנו שאנו נהרגין כמחללי שבתות וכעובדי כוכבים וכו', אמר לו רבי ישמעאל, רצונך שאומר לפניך דבר אחד? אמר לו אמור, אמר לו שמא כשהיית יושב ודורש בהר הבית והיו כל אוכלוסי ישראל יושבין לפניך זחה דעתך עליך? אמר לו רבי ישמעאל אחי מוכן אדם שיקבל את פגעו. ע"כ.

ומבואר אפוא דבר נורא, שאפילו כשמייחד האדם את מעשיו לשם שמים, אם לאחר מכן שמח בזה – עלול הוא לקפח כל שכרו. ועל כן לאחר שעשה פנחס את מעשהו הגדול במסירות נפשו, והציל בכך את בני ישראל מכליה ר"ל, סיבב הקב"ה שיהיו השבטים מבזים אותו, (אף שאין לכך הבנה מצד השכל), וכל זאת בכדי שלא תתגנב אל מחשבתו שום הרגשת גאות חלילה, ועל ידי כך יוותר כל שכרו אתו, ומעתה 'בדין הוא שיטול שכרו'. עכ"ד. (עלון 'באר צבי' גיליון סז)

לֵכֶן אָמַר הָנִנִּי נָתַן לוֹ אֶת בְּרִיתִי שְׁלוֹם (כה, יב)

סיפר הרבי מטאלנא שליט"א: בכמה מערכות ציבוריות בדק ה"פני מנחם" מגור זצ"ל האם קנאות האנשים אמיתית או מזויפת. מרגלא בפומיה שהמבחן האמיתי לקנאי הוא בתגובתו לאחר שהעניין למענו נלחם, נפתר. אם הוא קנאי אמתי, הרי שישמח שסוף סוף העניין בא על תיקונו.

אך אם קנאותו היא רק לשם קנאות בעלמא, הוא לא יהיה שבע רצון מכך שהאמתלא למלחמה ממנו כאשר העניין נפתר. ולכן אמר הקב"ה לפנחס 'הָנִנִּי נָתַן לוֹ אֶת בְּרִיתִי' – כי הקנאי האמיתי חפץ באמת בשלום. (נפשי תערוג ח"ב עמ' רי)

בְּהִצָּתָם עַל ה' (כו,ט)

רבי חיים מוולוז'ין קיבל על עצמו גלות. מששמעה על כך זוגתו היא ביקשה להצטרף אליו, אולם רבי חיים הפציר בה להישאר בבית, מחשש שלא תעמוד בכך, אך כשהתעקשה לקחה עמו, בתנאי שלעולם לא תספר מי הוא, ומאחר ושמעו אמנם יצא בעולם, אך עדיין לא הכירו את מראהו – קיווה שיוכל להסתיר עצמו. והנה, באחד הימים נקלעו רבי חיים וזוגתו לסעודת מצוה של חתן וכלה, ותוך כדי כך אירע שנעלם חפץ יקר, כשהחשד נופל על רבי חיים, הזר. במהרה העמיד אותו הציבור במרכז המעגל וכולם הפליאו בו את מכותיהם.

אשתו, אשר הבחינה בכל זאת ממקומה בעזרת הנשים, לא יכלה לשאת זאת, וזעקה מרה: 'הרפו ממנו'. כששמע זאת רבי חיים הוא קרא לעברה 'אל תעזי לגלות', כשהוא מתכוון שלא תגלה את שמו, אך הציבור שהבין שהוא אוסר על אשתו לגלות את מקום החפץ שמסתיר, הגביר את מכותיו... רבי חיים קיבל אותן באהבה, אך אשתו לא יכלה לעמוד בכך, ולבסוף קראה 'הרפו מרבי חיים מוולוז'ין!...'.

רק אז הבינו המכים את חומרת המעשה, הם נפלו לרגליו והתחננו לקבל את מחילתו, ואילו הוא הורה לאשתו לחזור הביתה, מאחר ולא עמדה בסיכומים... 'כיום', אמר רבי א.ל. שטינמן זצ"ל, 'אין צורך שהצדיקים ייצאו לגלות, הם יכולים להישאר ספונים בביתם, משום שהביזיונות בדמות ה'פשקווילים', התקשורת והעיתונים, מגיעים אליהם לתוך ביתם... (תוכו רצוף אהבה)'

הִנְנִי נֹתֵן לּוֹ אֶת בְּרִיתִי שְׁלוֹם (כה, יב)

בזמן רבי פנחס הורוויץ זצ"ל, בעל ה"הפלאה", שהיה רבה של פרנקפורט שבגרמניה, אירע המעשה הבא: תקנון העיר קבע כי המשכורת הגבוהה ביותר מבין כל אלו המקבלים משכורת מקופת הקהילה, יקבל הרב. לימים חיפשו חזן לעיר. הם מצאו מועמד עם קול משובח, ששימש כחזן בבית הכנסת בברלין. הם הבטיחו לו משכורת מכובדת, והוא ניאות לשמש חזן בעירם. אלפים היו באים לשמוע את תפילותיו בימים הנוראים ובמועדים. החזן קנה לעצמו שם ותהילה, ומידי פעם היה מבקש העלאה במשכורתו, והגבאים נאלצו, בלית ברירה, להעלות לו את שכרו, עד שמשכורתו הגיעה לסך של עשרה אחוז פחות ממשכורתו של הרב. שנה אחת לפני הימים הנוראים ביקש החזן העלאה נוספת בשכרו, כמו זו שמקבל הרב, ומשלא נענה, פתח בשביתה...

מאז ומעולה זו היתה השיטה: "סנקציות", ודוקא ב"עונה הבווערת!"... המורים שובתים לקראת סוף החופש הגדול... המצילים שובתים לקראת פתיחת עונת הרחצה... את מחירי החלב מעלים לפני חג השבועות... גם החזן פתח בסנקציות לפני הימים הנוראים... אמרו לו: "נלך ביחד אל הרב, ואת אשר יורה לנו נעשה". והוא הסכים. הרב, רבי פנחס הורוויץ, שמע את טענות שני הצדדים, ואמר בתמיהה בדרך בדיחותא: "עושה מעשה זמרי – החזן מזמר בקולו, ומבקש שכר כפנחס – כמוני ששמי פנחס..." החזן הבין את הרמז, ומאז לא ביקש העלאה נוספת. (להתעדן באהבתך')

כְּבָשִׁים בְּנֵי שָׁנָה.. אֶת הַכֶּבֶשׂ אֶחָד תַּעֲשֶׂה בַּבֶּקֶר וְאֶת הַכֶּבֶשׂ הַשֵּׁנִי תַעֲשֶׂה בֵּין הָעֶרְבִים (כח,ג-ד)

בספר תורי זהב למגיד רבי בנימין מזלאזיץ (הובא ב"מפי ספרים וסופרים") פירש בדרך המוסר בשם רבי יצחק מדרוהוביטש (אביו של רבי יחיאל מיכל מזלאטשוב). והעיד רבי צבי אלימלך מדינוב (אגרא דפרקא רמז כט) שהבעל שם טוב אמר על רבי יצחק שזכה להגביה את נשמתו עד למעלת רבי שמעון בר יוחאי, שהנה העולם נוהגים לעכב את בקשת הסליחה איש מרעהו עד ערב יום הכיפורים שאינו מכפר עד שיפייס את חבריו (שו"ע או"ח סימן תר"ו סעיף א), אך לא זו הדרך שיבור לו האדם, אלא ימחול ויסלח בכל לילה לפני שכבו על מיטתו לכל מי שהקניט אותו, וכן אם חטא מי כנגדו בעוד לילה אזי קודם שיאיר השחר כבר יסיר טינה מליבו, ולא ישאיר כעסו בליבו שנה תמימה. ודבר זה נרמז בפסוק "זה האשה אשר תקריבו לה", שהרוצה להעלות קרבן לריח ניחוח לה, לא יעשה "כבשים בני שנה", כלומר שלא ישמור את כעסו ואיבתו שנה תמימה עד שהלה יבקש ממנו סליחה ומחילה, אלא "שנים ליום עולה תמיד", פעמיים באהבה ימחול לכל מי שחטא כנגדו. "את הכבש אחד תעשה בבוקר", שימחל ויסלח לפני שיאיר השחר למי שהכעיס אותו בלילה. "ואת הכבש השני תעשה בין הערבים", שלפני עלותו על יצועו יסלח למי שהקניט אותו ביום ואזי לא יענש שום אדם בסיבתו ב"ה.

(בארה של תורה' גיליון 903)

לִבְּנֵי אֱמֶת הַנִּינִי נָתַן לֹא אֶת בְּרִיתִי שְׁלוֹם וְהִתֵּה לֹא וּלְזָרְעוֹ אַחֲרָיו (כֹּה, יִבְיֵג)

בימיו של רבי מאיר מפרמישלו, פרצה פעם מחלוקת קשה בין פרנסי אחת מקהילות ישראל, לאחר פטירת רבם, עקב חילוקי דעות מי ימלא את מקומו. אף בשעה שליוו את הרב למנוחות, לא שקטו הרוחות והצדדים התנצחו והתנגחו זה בזה. אמר על כך רבי מאיר: "עכשיו התבררה לי משמעות הברכה שבירך ה' את פנחס בן אלעזר 'הַנִּינִי נָתַן לֹא אֶת בְּרִיתִי שְׁלוֹם וְהִתֵּה לֹא וּלְזָרְעוֹ אַחֲרָיו'. ומעודי תמהתי, מה עניין שני חלקי הברכה זה לזה? אלא שהשטן מרקד בשעה שמגיעים לזמן של 'וּלְזָרְעוֹ אַחֲרָיו', בעיניי ירושה ומילוי מקום, לכן ה' בירך את פנחס, שברית השלום שקיבל, תהיה גם 'לְזָרְעוֹ אַחֲרָיו' ולא תפרוץ מחלוקת לאחר פטירתו, בשאלת ממלא מקומו. (שבת טיש')

פִּינְחָס בֶּן אֱלֶעָזָר בֶּן אֶהֱרֹן הִכָּהוּ הַשֵּׁיב אֶת חֲמָתִי (כֹּה, יֵא)

קנאי אמיתי זה לא אחד שצריך כל רגע לקפוץ בראש ולהראות נוכחות!!! קנאי אמיתי לא צריך בכל אירוע להנפיק מודעת מחאה משלו... בשביל שלא ישכחו לרגע שגם הוא קנאי... קנאי אמיתי יכול להיות אדם שבמשך ארבעים שנה במדבר עמד בשקט!!! והיה איש מתוך העדה!!! ואיפה שהוא הבין שהוא לא צריך להתערב הוא לא התערב!!! גם אדם כזה נחשב בשם קנאי!!! והנה הוא לפניך: פנחס אבי הקנאים... הקנאות של פנחס לא נבעה מרצון להתבטאות... ההרואה: במשך ארבעים שנה הוא שתק!!! לא שמעו את קולו ברמה... והוא לא הופיע במחאה שהוא לא הבין שהוא נצרך... איפה שהוא הבין שהעסק בשליטה... ומשה רבינו כבר מתעסק בעניין... הוא יכול להצטנף בפינתו ולהשאר בתוך העדה... ורק איפה שצריך!!! ובמקום שאין איש... ונעלמה הלכה אז הוא יצא לראשונה ויקם מתוך העדה!!! והוא הוא הסמל והדוגמא לפנחס אבי הקנאים!!! ללמדך: שלא כל הרוצה ליטול את השם יטול!!! ולא כל אחד שרוצה להפוך את היצר שלו לשיטה לקרא לו בשם קנאי... אז זהו שלא!!! קנאי זה לא הדיוט שקופץ בראש בכל אירוע... הקנאי יכול להיות אדם שקט שלא שומעים את קולו... ורק כשחייבים ואין ברירה פתאום הוא מופיע ונוטל את שכרו... (אז נדברו)

הַנִּינִי נָתַן לֹא אֶת בְּרִיתִי שְׁלוֹם (כֹּה, יִבְיֵג)

אמר הקב"ה: בדין הוא שיטול שכרו. (במדבר רבה כא, א) ויש להבין, מדוע מגיע לו שכר זה בדין? מבאר רבי בן ציון סנה: מעשה הקנאות לא היה מתפקידו של פנחס, ויותר מכך – המעשה היה מנוגד לחלוטין לטבעו של פנחס ולמידותיו, כי היה פנחס נכדו של אהרן הכהן, שהיה אוהב שלום ורודף שלום.

משל למה הדבר דומה? נשיא ארה"ב החליט לומר תודה רבה לבוחריו, הוא ערך מסעות והופעות פומביות בכל מדינות ארצות הברית, פיזר חיוכים ונפנף לשלום לכולם. פעם אחת הצליחו מחבלים להתקרב לשיירה שלו, ואף ירו בגלגלי הרכב של הנשיא.

אחד משומרי הראש שם נפשו בכפו, קפץ עליהם והרג אותם. כל כתבי העת בארה"ב היו מלאים בתמונותיו של המאבטח הנועז, והנשיא כתב לו מכתב תודה נרגש. לאחר שנסתיימה המהומה, אמר הנשיא: "אני זקוק לשבוע של חופשת סקי, ורק אחר כך אתחיל בעבודה".

הנשיא יצא לדרכו, ומדריך הגלישה היה צמוד אליו. באחד העיקולים יצאו לפתע, מתוך סבך ענפיו של עץ, שני מחבלים, שכיוונו את אקדחיהם אל ראשו של הנשיא.

ללא שהות, חבט המדריך בנשיא, והפיל אותו על הקרקע, וכך הצילו מהכדורים הראשונים שנורו. מכיוון שמדריך הגלישה ידע לשלוט היטב במגלשיים, הוא סובב את המגלשים כך שפגעו בעוצמה במחבל הראשון, ולאחר מכן בשני. לאחר מאמץ אדיר, הכניע המדריך את שני האוייבים, והציל את חיי הנשיא. תמונותיו של המדריך מילאו את מודעות הרחוב, והנשיא נתן לו במתנה שני מליון דולר.

שאלו כולם את הנשיא: מה ראית לתת לשני מליון דולר, ואלו לראשון הסתפקת במכתב תודה? אמר להם: "הראשון היה מאבטח, וזה היה תפקידו, השני הוא מדריך סקי, מה לו ולמלחמות? זה לא תפקידו, ולכן מגיע לו יותר. התורה אומרת: 'פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן' - כהן הוא, בן בנו של אהרן הכהן, שהיה אוהב שלום ורודף שלום, אין לו קשר למעשי קנאות כאלה, אין זה מתפקידו ואין זה באופיו, לכן מגיע לו על המעשה שעשה שכר מיוחד (לאור הנר)

אָבִינוּ מֵת בְּמִדְבָּר וְהוּא לֹא הָיָה בְּתוֹךְ הָעֵדָה הַנוֹעֲדִים עַל ה' בְּעֵדַת קָרַח כִּי בַחֲטָאוֹ מוֹת וּבָנִים לֹא הָיוּ לוֹ (כז,ג)

כולנו מכירים את הסיפור על רב עמרם חסידא שהתנסה בנסיון קשה, וברגע שראה כי הוא כמעט נכשל, היה זה באמצע הלילה כשכולם ישנו, רב עמרם יכול היה לחזור לישון, אבל הוא נשאר על עמדו והחל לזעוק 'נורא בי עמרם, נורא בי עמרם' - אש בביתו של עמרם!

תלמידיו שמעו את הצעקות וחשבו שיש ח"ו שריפה בבית רבם, מיד באו כולם בריצה עם דליי מים, אבל כשהגיעו ראו שאין שום שריפה, אמרו לו תלמידיו: רבינו, ביישתנו! ענה להם רב עמרם: מוטב שתביישו בעמרם בעולם הזה ולא תתביישו בו בעולם הבא. עד כאן הסיפור.

וכולם שואלים: מדוע היה צריך רב עמרם לצעוק ולפרסם ברבים את קלונו ובכך לבייש את עצמו ואולי אף את תלמידיו?

בנות צלפחד תבעו את חלק אביהן, 'אבינו מת במדבר והוא לא היה.. בעדת קורח כי בחטאו מות ובנים לא היו לו', ובקשתן היתה 'למה יגרע שם אבינו.. תנה לנו אחוזה בתוך אחי אבינו', משה רבינו לא ידע מה לפסוק אבל הקב"ה אמר 'כן בנות צלפחד דוברות, נתון תתן להם אחוזת נחלה', מסביר רש"י 'מגיד שראתה עינן מה שלא ראתה עינו של משה'.

והדברים תמוהים, במה זכו בנות צלפחד שראו מה שלא ראתה עינו של משה, ועוד שנכתבה פרשה זו על שמם בתורה?

חז"ל אומרים שצלפחד היה ה'מקושש' שנהרג בעוון חילול שבת, והרי אמרו חז"ל 'אלמלא היו ישראל משמרים שתי שבתות מיד נגאלים', וצלפחד זה הוא הגורם שעם ישראל לא נגאלו, ולכאורה היו בנותיו צריכות להסתיר את זהותן ולא לספר 'כי בחטאו מת', אבל מכיון שכל מטרתן היתה שלא יגרע שם אביהן, שיישאר ממונו זכר, לכן העדיפו לפרסם את שמו ואפילו אם בכך יתביישו.

ומכיון שנתביישו – זכו לאותן מעלות, כך גם רב עמרם, הוא ידע שעדיף להתבייש בעולם הזה, ואכן זכה ועד היום אנו קוראים אותו 'רב עמרם חסידא'! מאיתנו לא דורשים להתבייש, אבל כשמקיימים מצוה במסירות נפש, ואפילו במחיר בזיונות, מעלתה והשכר עליה עצום לאין ערוך! ('טיב התורה' – פינחס)

זכות דברי התורה בעלון יעמדו:

ה' ישמור את כל עם ישראל, וכל חייל ישראל וכוחות הבטחון.

בע"ה זיווג הגון: עוז בן מרים, נועה בת יעל, קרן בת רחל, אלינה בת אירנה, מאי בת מאירה, מילנה בת סבינה, ספיר שמחה בת חנה, שירה דניאל בת ציונה.

לזרע בר קיימא: מורן בת רותי, לירז בת מרים. עדן שירה בת גילה.

לפרנסה בשפע: שגיא בן מרים, מורן בת רותי, לירון בן פנינה.

לרפואה שלמה: מרים בת ציפורה, שמואל בן דבורה, לרפואת כל הפצועים.

לעילוי נשמות: ציפורה בת מורדוך ז"ל, בנימין בן סולי ז"ל, חביב בן סולי ז"ל, בתיה בת סולי ז"ל, גבריאל בן מורדוך ז"ל, מיכאל בן מורדוך ז"ל, רחמים בן מורדוך ז"ל, יחזקאל בן יהודית ז"ל, דבורה בת טובה ז"ל, יוסף מיכאלשילי בן רפאל ז"ל, שרה רוסיקו מנשרוב בת תמרה ז"ל, לעילוי נשמות חיילנו והנרצחים ב7 לאוקטובר.

קוראים וקוראות נכבדים, נפתח אצלנו בשכונה כולל אברכים, על מנת לסייע להחזיק אותם מי שרוצה לקנות ברכה בעלון, ולהחזיק תורה על הדרך, כל שם לברכה 250 ₪ למשך שנה. ניתן להעביר בביט למספר 054-6868199. מי שרוצה לתרום לכולל גם בלי קשר לברכה, מצורף לינק: <https://paypage.takbull.co.il/212sH>